

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. XLI. Exitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

non heredes instituendi vel iusta ex causa exheredandi.

Ratio: cum enim legitima debeat ex dispositione legis, non erit testatoris liberum de ea arbitrium.

Ita necessario heredes instituendi vel exheredandi sunt liberi l. 30. de lib. & posthum. Si hi non adiant, parentes. Nov. 115. cap. 4. & quidam ratione fratres & sorores, si persona nimirum infamis vel levi macula laborans instituatur.

Nov. 122. cap. 47.

III.

Quoties ex causis exheredationis aliqua testamenti factioni obstat, toties etiam ab intestato filius ab hereditate repellitur.

Ratio: quia sic lex supplet id, quod pater forsitan facturus fuisset, si testamentum facere potuisset, & ita ob ingratitudinem filium a successione ob intestato excludit.

Exemplum: si filius (1.) patrem testari prohibuerit, (2.) furiosum neglexerit, (3.) captivum ab hostibus non redemerit. vid. Struck. tract. de Success. ab Intest. Dissert. 12. cap. 2. th. 28. seq.

IV.

Exheredari potest filia a patre clam matrimonium contrahens. Afflict. decis. Neapol. l. 2. rub. 9. n. 1. ut & filius turpes nuptias contrahens. Bart. in l. 3. C. de Nupt. Exheredari quoque potest filius ob injuriam verbalem gravem & inhonestam patri dictam. Alex. consil. 202. vol. 2.

V.

Exheredatio filii, licet iusta, tollitur (1.) poenitentia, (2.) reconciliatione facta inter patrem & filium. Bart. in l. 3. §. 11. ff. de adm. vel transf. legat. Schneidew. in pr. Institut. de exhered. lib. n. 17. seq.

VI.

Exheredatio hodie non valet, nisi fiat (1.) ex iusta causa in Novell. 115. recentita, (2.) illa causa in specie in testamento exprimat. Brunnem. Cent. 5. decis. 44. (3.) ad heredem scripto probeatur. Nov. 115. c. 3. pr.

VII.

Exheredatio patriam potestatem & exinde dependentem suavitatem non tollit aut extingvit. l. filium quem. 20. §. videamus. 1. ibi: mansit in potestate, qui exheredatus nominatim fuit. De bonor. possess. contra mbb. Retinet enim exheredatus jus sacrorum. l. 6. ff. de religiof. familie & agnationis. l. 46. ff. famul. herisc. l. 6. §. 2. ff. de Carbon. edit. Itaque exheredatis liberis pupillariter substitui potest. §. 4. Instit. de pupillar. substit. quae pupillaris potestate patria liberatis fieri nequit. Arumaeus exercit. 2. th. 25. Franzkius ad §. 4. Instit. de pupill. substit. n. 3. & 4.

IX.

Exheredatio non agnoscit jus accrescendi. l. si in quis heres institutus 74. ff. de hered. inst. l. cum quidam 19. de lib. & posthum. & ibi Bald. & Alex. quia sicut institutio est habitus, & per consequens aliquid in esse ponit; ita exheredatio est privatio, & ita nihil, atque sic nec augeri, nec promogari vel extendi potest.

IX.

Exheredatio alia sit mala mente, alia bona. l. 18. de lib. & posth.

CAP. XXXIX.
De Exhibitione.

Quoties quis aliquid detinet, quod exhibere mea interest, toties tenetur actione ad exhibendum. l. ad exhibendum. 19. ff. b. 1.

Ratio: quia quod alteri non nocet, mihi verò prodest, ad id alter potest compelli. l. in summ. 2. §. 5. de ag. & aqua plur. arcend.

Limita: modò mea interfit ex iusta causa, peculiariter seu pecuniariter & proprio jure perfectò, ex quo habeam actionem realem vel personalem, ut ita mea interfit rem prius videre; non enim oportet jus civile calumniari neque verba captari, sed quàm mente quid dicatur, animadvertere competat: nam alias etiam studiosus alicujus doctrinæ posset dicere sua interesse, illos aut illos libros sibi exhiberi, quia si essent exhibiti, cum eos legisset, doctior & melior futurus esset. l. pen. ff. ad exhib. deinde interesse actoris juramento probandum, quò constet, an iustum sit, an non. Brunnem. ad l. 3. ff. eod. n. 8.

CAP. XL.
De Exilio, Relegatione.

Axioma I.

Exilium non semper est poena, sed portus supplicii, Græci enim ob casum fortuitum voluntarie in exilium ibant. l. 16. §. 8. de pen. Quando autem à Judice damnatis imponitur, poena omnino est. Perez. C. de his, qui in Exil. n. 1.

II.

Relegatus ad tempus ob Carmen famosum, perpetuò infamis manet; si autem causa non sit famosa, ad pristinos & novos honores regressum habet. Perez. C. de his, qui in Exil. n. 5. 6. an autem in eundem locum, si vacet, an in novum, quando unus vacaverit, concedat, vid. l. 2. pr. & §. 1. ff. de Decur. Brunnem. ad l. 2. C. eod.

III.

Non potest interdici Receptio Exilium ex aliâ provinciâ ejectorum, Brunnem. ad l. 7. C. de Fabricens.

Existimatio vid. infra Opinio.

CAP. XLI.
Exitus.

Axioma I.

Exitus aliquando, non solum consensum imperatur. l. 3. §. quando 2. ibiq. Cujac. de jure fisci licet regulariter secus sit. vid. supm de Eventu.

II.

Exitus causarum est in potestate & motu judicantis. l. qui explicandi 10. C. de appellat. Carpz. P. 1. Jurispr. for. Const. 26. Defin. 21. n. 2.

III.

III.

EXITUS acta probat. *l. quidam s. ff. de reb. dubiis. l. cum Syllanianum n. Cod. de his quibus ut indign. l. rem non novam 14. in fin. C. de judic. l. si mater 6. ubi Baldus C. ne de statu defunct. cap. quatuor 12. quest. 3. cap. quod autem. 22. q. 2. Tiraq. de retractu lig. ad fin. tit. n. 23. Surd. decif. 288. n. 8. & consil. 181. n. 24. Wefemb. consil. 314. n. 132.*

CAP. LXII.

Exorbitans.

Exorbitantia sunt restringenda veluti odiosa. *cap. que a jure. de reg. jur. in 6. Alciat. respons. 8. n. 32. lib. 9. Modestini. Pistor. consil. 9. n. 15. vol. 1. Corn. consil. 195. n. 16. vol. 1. consil. 22. n. 4. vol. 3. neque facile admittenda, neque præsumenda, sed fortiter probanda. Bald. in l. si quis non dicam. Cod. de Episc. & Cler. Joh. Andr. in c. 1. extr. de temp. ordin. Corn. consil. 88. n. 4. vol. 1. Propterea constat etiam ea, quæ exorbitantia sunt, & in quibus à jure communi receditur, stricte accipienda esse; nec ulterius immutata censeri; quam quatenus expressè id tantum reperitur. *l. præcipimus 32. in fin. C. de appellat. Dd. in Authent. quas actiones C. de Sacros. Eccles. Regner. Sixtin. 1. Conf. Marpurg. 10. n. 33.**

Exordium vid. infra Initium.

CAP. XLIII.

De Expensis vid. rubr.

Impensa, item Sumtus.

Axioma I.

Victus victori in expensas condemnandus est, aliàs juxta de suo istas sarcire cogitur. *l. properandum 13. §. si autem 6. C. de jud.*

Hujus regulæ ampliaciones & limitationes, item expensarum genera vid. apud Gilken. *ad d. l. 13. §. 6. n. 21. C. de jud.*

II.

Quoties de expensarum restitutione agitur, toties semper magis favorat possessori in judicio universali, quam singulari.

Ratio: quia hereditas augmentum & decrementum recipit; non ita res singularis, ex quo tantæ non requiruntur probationes in judicio universali, quam particulari. Bachov. *ad Treutl. vol. 1. disp. 14. th. 19. lit. e.*

Exemplum: sic malæ fidei possessor in judicio universali, si res extat, expensas utiles deducit. *l. 33. §. si. de petit. hered. in judicio verò singulari tantum tollit, quantum re salvâ tollere potest l. 5. C. de R. V.*

III.

Quodcumque in judicio expeditur, illud expediendum sumtibus petentis.

Ratio: quia hic ex tali actu commodum sperat; sui enim defendendi causâ hoc vel illud expediti petit.

Exemplum: tenetur igitur quis ferre expensas in producendis testibus *l. 16. C. de Test. pariter & instrumenta sumtibus petentis sunt edenda, &*

acta, si ad instantiam unius partis in Facultatem Juridicam transmittantur, hujus sumtibus hoc fieri debet.

IV.

Expensæ non debent superare rei valorem; itaque nimis remoti ad vecturam annonæ militaris non tenentur, neque Tutor inventarium conficere, si tantum ferè pro eo expendendum sit, quantum valeant res. Perez. *C. de annon. & Tribut. n. 27.*

Expensæ, quæ in vanos usus fiunt, corrigendæ sunt & ad utiles convertendæ, sicut missilia Consul in refectionem aquæ ductus *l. 2. C. de Consul. Brunnem. C. eod. Col. fin. Platea ad d. l. 2.*

V.

Expendens potest retinere rem pro expensis in eâ factis. Bartol. *in L. 5. C. in quib. caus. pig. tac. contrahi.*

VII.

Expensæ contra alicujus voluntatem factæ repeti nequeunt, licet in ejus utilitatem erogatæ *l. fin. C. de neg. gesti. Fallit (1.) in expensis studiorum, (2.) funerum, (3.) pro liberatione factis. Ant. Corset. in sing. b. verb.*

VIII.

Expensæ studiorum non debentur ex communi hereditate. Wef. *consil. 80. vol. 2. neque expensæ nuptiales. Bart. in L. 3. §. fin. ff. de mun. & bon.*

CAP. XLIV.

Experientia.

EXPERIENTIA omnium rerum est mater & magistra. *§. que omnia. Instit. de fidejuss. §. pen. Instit. de satisdat. cap. quam sit. de elect. lib. 6. Joh. de Imol. consil. 43. in princ. ubi quod experientia dicitur rerum magistra de iis, quæ videmus observari. Alex. consil. 115. Visa scriptura. n. 4. vers. sed posito. lib. 7. Baldus consil. 136. Proponitur. n. 2. lib. 2. ubi quod experientia facit artem, & cognitio veritatis ex experimento sequitur, & n. 3. quod experimenta morborum multas nos medicinas invenire compellunt. Surd. consil. 61. n. 36. & consil. 132. n. 23. Card. Tusch. tom. 3. lit. E. concl. 648. per totam. Marian. Anton. var. resolut. lib. 2. resolut. 33. n. 10. Lud. Rodolphin. var. quest. lib. 2. quest. 35. num. 24. Robles de Salzedo de repres. lib. 3. cap. 17. num. 19. Cancer. var. part. 2. cap. 1. n. 74. Unde etiam sine experientia longa prudentia nunquam acquiritur, Menoch. 2. arb. quest. cas. 427. num. 1. quare etiam ea temporis præsertim senectuti tribuitur, Arist. 6. Et bicor. hæc ex multarum rerum memoria constat, & in agendis rebus plurimum valet. Siquidem (ut ait Aristoteles lib. 1. Meteor.) experti certius, quod intendunt, consequuntur, quam illi, qui rationem absque experientia tenent, quocirca scriptum est Eccles. cap. 34. Vir*